

ISSN 2223-3822

Natalia, K., Tetiana, L. & Spivak, S. (2018). Udokonalennia innovatsiinykh vazheliv vplyvu na zabezpechennia efektyvnosti diialnosti vyrobnychoho pidpriemstva (ekoloho-ekonomichni aspekty) [Improvement of innovative levers of influence on ensuring of the efficiency of the activity of a production enterprise (ecological and economic aspects)]. *Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava* [Socio-Economic Problems and the State] (electronic journal), Vol. 18, no. 1, pp. 52-60. Available at: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2018/18knbeea.pdf>

SEPS

Journal

Socio-Economic
Problems and the State

УДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ВАЖЕЛІВ ВПЛИВУ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ВИРОБНИЧОГО ПІДПРИЄМСТВА (ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ)

Наталя Кирич*, Тетяна Лібусь**, Сергій Співак***

*Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
вул. Руська, 56, м. Тернопіль, 46001, Україна
e-mail: kaf_mv@tu.edu.ua

д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту у виробничій сфері

**Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
вул. Руська, 56, м. Тернопіль, 46001, Україна

e-mail: tanalibus@gmail.com

аспірант, кафедра менеджменту у виробничій сфері

***Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
вул. Руська, 56, м. Тернопіль, 46001, Україна

e-mail: spivaksm@ukr.net

к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту

Article history:

Received: March, 2018

1st Revision: April, 2018

Accepted: May, 2018

JEL classification:

O13

O31

UDC:

338

DOI:

<https://doi.org/10.33108/sepd.2018.01.052>

Анотація. В статті розглядається удосконалення механізму та важелів впливу інновацій на забезпечення ефективності діяльності виробничого підприємства. Актуалізується важливість інновацій для забезпечення конкурентоспроможності виробничого підприємства. Запропоновано власне бачення терміну «інновації». Розглянуто існуючі класифікації інновацій в залежності від характеру їх застосування в еколого-економічній сфері. Запропоновано загальні визначення оцінки ефективності економічної діяльності суб'єктів господарювання.

В роботі визначено можливі ефекти від впровадження інновацій і їх вплив на екологічну, економічну та соціальні сфери підприємства. Виявлено бар'єри сталого розвитку підприємства, які виникають при розробці, впровадженні та використанні інновацій. На рівні підприємства описано напрямки впливу інновацій на екологічні та економічні аспекти розвитку. Досліджено основні складові технічних та екологічних інновацій.

Ключові слова: екологія; економіка; система, еколого-економічна система; екологічні інновації; технічні інновації.

Кирич Н., Лібусь Т., Співак С. Удосконалення інноваційних важелів впливу на забезпечення ефективності діяльності виробничого підприємства (еколого-економічні аспекти) [Електронний ресурс] / Наталя Кирич*, Тетяна Лібусь**, Сергій Співак // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2018. — Вип. 1 (18). — С. 52-60. — Режим доступу до журн.: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2018/18knbeea.pdf>.

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.

1. Постановка проблеми.

В умовах формування ринкових відносин все більшої актуальності набувають еколого-економічні процеси, що постійно розвиваються на підприємстві. Зміни у цій сфері стають найважливішим індикатором життєздатності сучасних суб'єктів господарювання. Тому, щоб відповідати потребам і вимогам Євроінтеграційного процесу, потрібно забезпечити інноваційність в розвитку підприємства. Основною метою інновацій, в цих умовах повинно бути забезпечення конкурентоспроможності продукції, товарів та послуг і охорона навколишнього середовища. Власне ці та інші обставини обумовлюють потребу більш детально розглянути характер впливу інновацій на екологічні та економічні аспекти забезпечення ефективності діяльності виробничого підприємства.

2. Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Питання впровадження інновацій, як один із методів забезпечення збалансованого розвитку підприємства є досить складним і потребує постійного вивчення та пошуку ефективних методів раціонального його застосування. Вивченням даної проблеми займається багато вчених та молодих науковців. Серед них значний вклад у вивчення цього питання внесли: Кобушко Я. В., Дзяди́кевич Ю. В., Любезна І. В., Прокопенко О. В., Родіонов О. В., Мельник Л. М. та багато інших. Серед зарубіжних учених значним є вклад Й. Шумпетера, Б. Твісса, П. Друкера, Е. Денісона та інших науковців.

3. Невирішені раніше частини загальної проблеми.

Незважаючи на великий інтерес до представленої теми варто зазначити, що теоретичні й методичні аспекти аналізу впливу інновацій на екологічні та економічні показники розвитку виробничого підприємства залишаються маловивченими.

Власне ці та інші обставини обумовили актуальність та своєчасність окресленої проблеми.

4. Постановка завдання.

Метою роботи є удосконалення важелів впливу інновацій на забезпечення ефективної діяльності виробничого підприємства та обґрунтування інноваційних засад впливу на еколого-економічний розвиток виробничих підприємств.

Відповідною до мети є постановка таких завдань:

- дослідити визначення поняття «інновація» та його існуючі класифікації;
- визначити можливі ефекти від впровадження інновацій на підприємстві;
- проаналізувати основні бар'єри сталого розвитку підприємства;
- запропонувати напрямки удосконалення інноваційних важелів впливу на забезпечення ефективності діяльності в еколого-економічній сфері.

5. Виклад основного матеріалу.

Сучасний етап економічного розвитку, що характеризується глибокими якісними перетвореннями у виробничій структурі, посиленням ринкової конкуренції, ускладненням зовнішньо- та внутрішньо- економічних умов, швидкими змінами людського та екологічного чинника, зобов'язує організації/фірми все більше приділяти увагу інтенсивному розвитку виробництва, впровадженню інноваційних технологій.

Якщо в перші роки Української незалежності, в умовах початкового розвитку

ринкової економіки споживач задовольнявся кількістю товару, то тепер його все більше і більше цікавить відповідність продукції, робіт і послуг міжнародним якісним, естетичним і екологічним стандартам.

Тим часом якісно-естетичні та екологічні параметри вітчизняного товару і послуг залишають бажати кращого. Перш за все, це пов'язано з використанням застарілого або несучасного обладнання, відсталих технологій, неякісної сировини. Все це разом викликано відсутністю інноваційних інвестицій в промислове виробництво і соціально-екологічну сферу.

Аналізуючи зв'язок інновацій та конкурентоспроможності підприємства, М. Портер зазначив, що вони обумовлюють здатність організації підтримувати стабільно сильні позиції на розвиненому конкурентному ринку [5].

Етимологічно термін «інновація» має латинське походження, є іменником від *innovare* — у перекладі «оновлювати» або «змінювати», складається з частки *in* — «into» — «в» + *novus* — «новий».

Як науковий термін слово «інновація» вперше введено Й. Шумпетером у працях «Теорія економічного розвитку» (1912), як нова функція виробництва, «нова комбінація» [9]. При цьому під інновацією він мав на увазі зміну з метою впровадження й використання нових видів споживчих товарів, нових виробничих, транспортних засобів, ринків і форм організації в промисловості. Згідно Й. Шумпетеру, інновація є головним джерелом прибутку, а він є результатом впровадження новацій: без розвитку немає прибутку, без прибутку немає розвитку.

У сучасній економічній літературі немає єдиного підходу до визначення поняття «інновації». В принципі, термін «інновації» можна трактувати по-різному. Проаналізувавши безліч визначень можна зробити висновок, що інновація в загальному вигляді - це актуальність. Ми переживаємо небачені зміни. В результаті, те що допомагало організації досягти успіху в минулому, потенційно може бути причиною невдач у майбутньому. Компанії повинні адаптуватися та розвиватися, щоб задовольнити постійно мінливі потреби своїх клієнтів.

На основі цього під інноваціями в еколого-економічному розумінні ми пропонуємо створення нових технічних і технологічних ідей, підходів, методів, які будуть відповідати вимогам конкурентного середовища, забезпечуючи не тільки економічну, але і екологічну і соціальну ефективність діяльності виробничого підприємства.

Для встановлення значущості того чи іншого інноваційного продукту, виявлення ступеня його впливу на конкурентоспроможність бізнесу, а також для порівняльної кількісної та якісної оцінки важливе значення має класифікація інновацій по ряду основних ознак.

В. Г. Воронкова поділяє інновації за об'єктом інноваційної діяльності: продуктові, маркетингові, технічні, технологічні, організаційні, соціальні, комплексні [2]. Дещо розширеною, залежно від характеру застосування, є класифікація інновацій А. А. Пересади, який окрім розглянутих раніше розглядає такі їх види: товарні (розробка нової продукції), технологічні (впровадження нового способу виробництва), маркетингові (знаходження нових постачальників сировини чи напівфабрикатів), соціальні (здійснення змін, що сприяють підвищенню життєвого рівня населення), ринкові (освоєння нових ринків збуту товарів), управлінські (зміни в управлінській структурі), екологічні (реалізація заходів, що сприяють покращанню захисту довкілля) [4].

С. М. Ілляшенко, не вказуючи „предмету“, поділяє інновації лише „за сферами діяльності (характером застосування)“ на: виробничі, технологічні, маркетингові, екологічні, соціальні а також правові, при цьому автор зазначає, що подану ним класифікацію можна продовжити [3].

Аналізуючи дані класифікації бачимо що введення інновацій на підприємстві буде мати вплив на усі сторони діяльності. Більш детально зупинимося на ефекті який вносять інновації на еколого-економічні аспекти розвитку підприємства.

Згідно з дослідженнями, найбільш значною групою в складі інновацій з позиції сталого розвитку є група економічних інновацій. Ці інновації складаються з двох підгруп. Перша - технологічні, в результаті яких відбувається створення нового продукту або технології. Вони сприяють підвищенню ефективності національної економіки та створюють передумови для сталого розвитку. Друга - маркетингові інновації, організаційні інновації, а також фінансові інновації. Ці види інновацій в цілому мають позитивний вплив на сталий розвиток соціально-економічних систем.

У зв'язку з назріваючою екологічною кризою в усьому світі особливої актуальності в умовах сталого розвитку світової економіки набувають екологічні інновації, які можна визначити як нові технології, спрямовані на збереження екологічних ресурсів планети.

Система ринкової економіки, в силу орієнтації на інноваційну модель, передбачає перегляд великої кількості традиційних уявлень щодо еколого-економічних закономірностей розвитку підприємства. У цій ситуації важливо усвідомлення органами влади об'єктивної необхідності постійного оновлення змісту їх діяльності. Адже, в іншому випадку, дуже важким стає вирішення питань виживання суб'єктів господарювання в конкурентному ринковому середовищі.

У загальному, кажучи про оцінку ефективності економічної діяльності, можна розглядати такі визначення:

- визначення результативності, ефективності та оптимальності економічної діяльності;
- визначення ефективності різних видів економічної діяльності (в нашому випадку - різних інноваційних кластерів);
- визначення ефективності окремих суб'єктів, стадій або етапів економічної діяльності.

Підприємству необхідно удосконалювати важелі впливу інновацій на забезпечення ефективності діяльності. Інноваційний потенціал базується на інтелектуальному, науково-технічному, виробничому, матеріальному і фінансовому потенціалах. Від стану інноваційного потенціалу залежить фінансове становище підприємства а також рівень екологічного впливу на оточуюче середовище.

Загалом інновації по-різному впливають на розвиток підприємства. Так, технологічні інновації забезпечують економічну ефективність економіки країни і найчастіше сприяють виведенню економіки з кризових ситуацій. Екологічні інновації невіддільні від раціонального природокористування, яке маєтсья на увазі при модернізації економіки. А соціальні інновації сприяють усуненню проблем формування громадянського суспільства. Здатність до інновацій стає ключовим компонентом конкурентоспроможності сучасної організації, а також одним з найважливіших факторів її стійкості.

Ефекти від впровадження інновацій, на рівні підприємства представлені у таблиці 1.

Таблиця 1. Ефекти від впровадження інновацій, на рівні підприємства	
Сфера впливу	Ефект
Економіка	<ul style="list-style-type: none"> • зниження собівартості продукції за рахунок впровадження нових технологій; • приріст чистого прибутку і рентабельності; • зростання рівня конкурентоспроможності організації / підприємства; • підвищення якості продукції/послуг.
Екологія	<ul style="list-style-type: none"> • конкурентна перевага
Соціальна сфера	<ul style="list-style-type: none"> • позитивна суспільна думка; • імідж підприємства; • конкурентна перевага.

Примітка: Розроблено автором.

Представлені в табл. 1 ефекти частково є індикаторами сталого розвитку соціально-економічних систем. Привабливість розробки, впровадження та використання інновацій залежить від кількості одержуваних ефектів.

Однак виникають проблеми, що створюють бар'єри сталого розвитку соціально-економічних систем при розробці, впровадженні та використанні інновацій. На рівні підприємства:

- недосконалість законодавчої бази, що регулює інноваційну діяльність;
- висока вартість зберігаючих технологій при впровадженні екологічних інновацій;
- висока вартість реалізації інновацій внаслідок високих поточних витрат;
- дефіцит власних фінансових ресурсів;
- зношеність основних фондів;
- відсутність економічного ефекту від соціальних інновацій;
- тривалий період окупності ряду екологічних і економічних інновацій;
- відсутність/нестача кваліфікованих кадрів (інноваційних менеджерів);
- високий рівень інноваційних та підприємницьких ризиків.

Представлені проблеми є серйозною загрозою для здійснення інноваційної діяльності і перешкоджають розвитку економіки в цілому. Незважаючи на проблеми, що виникають, можливість створення, поширення, стимулювання і використання інновацій для забезпечення сталого розвитку соціально-економічних систем вельми вірогідна. Інновації забезпечують стійкі конкурентні переваги для будь-якого рівня сталого розвитку і, як наслідок, високий рівень конкурентоспроможності держави, регіону і організації/підприємства.

Вплив інноваційних принципів розвитку у вирішенні екологічних проблем проявляється насамперед у тому, що модернізація технологічної бази виробництва створює необхідні технічні та інші умови для його екологізації в різних напрямках. Напрямки, що впливають на стан навколишнього середовища як безпосередньо, так і опосередковано представлено на рисунку 1.

Рис. 1. Напрямки впливу інновацій на стан еколого-економічних показників діяльності підприємства

6. Висновки та пропозиції.

Таким чином удосконалення інноваційних важелів впливу на забезпечення ефективності діяльності в еколого-економічній сфері повинно включати технологічні інновації, які супроводжуються підвищенням ефективності виробництва, розширенням асортименту і поліпшенням якості вироблених товарів і послуг або використовуваних при цьому технологій, зміною моделей і поколінь техніки, технологічних укладів і технологічних способів виробництва. Дані заходи мають на меті узгодження економічного розвитку з вимогами охорони навколишнього середовища;

Проведене нами дослідження показало, що екологічні інновації включають:

- Екологічну реструктуризацію і екологічну модернізацію виробництва, що передбачає зміну галузевої структури за рахунок зниження попиту на продукцію екологічно брудних виробництв або шляхом модернізації підприємств - споживачів подібної продукції;

- Розробку та використання природоохоронних технологій (зокрема, більш широке використання технологій утилізації відходів різного роду, повторної переробки ресурсів після їх обробки, рекультивації порушених земель і ін.);

- Формування екологічних вимог до розробки технологій, впровадження в практику екологічного регулювання системи так званих «нових існуючих технологій» (НСТ), що відповідає сучасним і економічним та екологічним стандартам і нормативам, і яка повинна виступати стимулом для активізації інноваційної діяльності;

- Впровадження систем екологічного менеджменту на промислових підприємствах;

- Екологічний маркетинг, сприяє швидкому розвитку технологій і процесів, що знижують вплив на навколишнє середовище, а також прискореному формуванню ринку екологічних благ, який вимагає відповідного розвитку маркетингових засобів управління;

- Екологічну сертифікацію, підтверджуючу відповідність характеристик виробленого продукту стандартам в галузі охорони навколишнього середовища.

Реалізація названих важелів інноваційного розвитку дозволить не тільки істотно поліпшити екологічну ситуацію, а й підвищити конкурентоспроможність вітчизняних підприємств на світових ринках за рахунок поліпшення екологічних параметрів їх продукції. Однак практичне втілення в життя даних напрямків стикається з великими труднощами, пов'язаними насамперед з необхідністю створення такого механізму, який в першу чергу дозволяв би стимулювати підприємців здійснювати перехід на нові ресурсозберігаючі та екологічно орієнтовані технології, впровадження яких приносило б відчутну економічну та екологічну вигоду. У наших умовах такий інноваційний механізм поки не сформувався, тому починати треба практично з нуля, вміло поєднуючи як стимули, так і санкції по відношенню до екологічної безвідповідальності бізнесменів.

Оскільки, інноваційна діяльність відіграє провідну роль у забезпеченні сталого розвитку підприємства, тобто вона спрямована на забезпечення економічної та соціальної вигоди, а також екологічної безпеки роботи підприємства. Промисловому підприємству доцільно враховувати еколого-економічні аспекти для того, щоб мати можливість адекватно і своєчасно реагувати на зміну зовнішнього або внутрішнього середовища. Для того, щоб промислове підприємство досягло стійкого розвитку, необхідно вдосконалювати процес управління його діяльністю.

Author details (in Russian)

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ РЫЧАГОВ ВЛИЯНИЯ НА ОБЕСПЕЧЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРОИЗВОДСТВЕННОГО ПРЕДПРИЯТИЯ (ЭКОЛОГО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ)

Наталья Кирич*, Татьяна Либус**, Сергей Спивак***

*Тернопольский национальный технический университет имени Ивана Пулюя,
ул. Русская, 56., г. Тернополь, 46001, Украина

e-mail: kaf_mv@tu.edu.te.ua

д.э.н., профессор, заведующий кафедрой менеджмента в производственной сфере

**Тернопольский национальный технический университет имени Ивана Пулюя,
ул. Русская, 56., г. Тернополь, 46001, Украина

e-mail: tania.libus@gmail.com

аспирант, кафедра менеджмента в производственной сфере

***Тернопольский национальный технический университет имени Ивана Пулюя,
ул. Русская, 56., г. Тернополь, 46001, Украина

e-mail: spivaksm@ukr.net

к.э.н., доцент кафедры бухгалтерского учета и аудита

Аннотация. В статье рассматривается совершенствование механизма и рычагов влияния инноваций на обеспечение эффективности деятельности производственного предприятия. Актуализируется важность инноваций для обеспечения конкурентоспособности производственного предприятия. Предложено собственное видение термина «инновации». Рассмотрены существующие классификации инноваций в зависимости от характера их применения в эколого-экономической сфере. Предложены общие определения оценки эффективности экономической деятельности субъектов хозяйствования.

В работе определены возможные эффекты от внедрения инноваций и их влияние на экологическую, экономическую и социальные сферы предприятия. Выявлено барьеры устойчивого развития предприятия, возникающие при разработке, внедрении и использовании инноваций. На уровне предприятия описаны направления влияния инноваций на экологические и экономические аспекты развития. Исследованы основные составляющие технических и экологических инноваций.

Ключевые слова: экология; экономика; система, эколого-экономическая система; экологические инновации; технические инновации.

Author details (in English)

IMPROVEMENT OF INNOVATIVE LEVERS OF INFLUENCE ON ENSURING OF THE EFFICIENCY OF THE ACTIVITY OF A PRODUCTION ENTERPRISE (ECOLOGICAL AND ECONOMIC ASPECTS)

Natalia Kyrych*, Tetiana Libus**, Serhii Spivak***

*Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

56 Ruska str., 46001 Ternopil, Ukraine

e-mail: kaf_mv@tu.edu.te.ua

Dr., Prof., Department of Management in Manufacturing Sphere

**Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

56 Ruska str., 46001 Ternopil, Ukraine

e-mail: tania.libus@gmail.com

Postgraduate Student, Department of Management in Manufacturing Sphere

**Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University,

56 Ruska str., 46001 Ternopil, Ukraine

e-mail: spivaksm@ukr.net

Ph.D., Assoc. Prof., Department of accounting and auditing

Abstract. *Improvement of the innovations mechanism and levers of influence on ensuring the production enterprise operational efficiency is taken into consideration in the article. The importance of innovations for providing the production enterprise competitiveness is making actual. An own view of the term “innovations” was suggested. The existing classifications of innovations depending on their specific use in ecological and economic sphere were considered. Some general definitions of efficiency estimation of the economic entities activity were suggested.*

Some possible results after innovations introduction and their impact on ecological, economical and social spheres of an enterprise have been determined in the paper. Some obstacles in the enterprise’s sustainable development were found which appeared at the development, introduction and application of innovations. Some directions of innovations impact on ecological and economical aspects of the development were described in case of an enterprise. Main components of technical and ecological innovations have been studied.

Key words: *ecology; economy; system, ecological and economic system; ecological innovations; technical innovations.*

Appendix A. Supplementary material

Supplementary data associated with this article can be found, in the online version, at <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2018/18knbeea.pdf>

Funding

The authors received no direct funding for this research.

Citation information

Natalia, K., Tetiana, L. & Spivak, S. (2018). Udoskonalennia innovatsiinykh vazheliv vplyvu na zabezpechennia efektyvnosti diialnosti vyrobnychoho pidpriemstva (ekolohe-ekonomichni aspekty) [improvement of innovative levers of influence on ensuring of the efficiency of the activity of a production enterprise (ecological and economic aspects)]. *Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava* [Socio-Economic Problems and the State] (electronic journal), Vol. 18, no. 1, pp. 52-60. Available at: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2018/18knbeea.pdf>

Використана література:

1. Воронкова В. Г. Теоретичні засади управління інноваційним процесом в Україні / В. Г. Воронкова // Вісник Нац. ун-ту „Львівська політехніка” “Проблеми економіки та управління”. – Львів. – 2008. – № 628. – С. 417-423.
2. Ілляшенко С. М. Інноваційний менеджмент : підручник / С. М. Ілляшенко. – Суми : ВТД – Університетська книга: 2010. – 334 с.
3. Пересада А. А. Управління інвестиційним процесом / А. А. Пересада. – К. : Лібра, 2002. – 472 с.
4. Портер М. Международная конкуренция / М. Портер. – М. : Прогресс, 1993. – 895 с.
5. Шерстюк Р. П. Гермінативний розвиток – альтернатива сталості (Алгоритм формування організаційних підходів до забезпечення гермінативного розвитку суспільства) // Б. Андрушків, Л. Мельник, Р. Шерстюк, С. Співак, О. Погайдак, Н. Кирич / Соціально-економічний розвиток регіонів в контексті міжнародної інтеграції. – Випуск No 27 (15). – Херсон, 2017. – С. 37-48.
6. Шумпетер И. Теория экономического развития (Исследования предпринимательской прибыли, капитала, процентов и циклов конъюнктуры) : пер. с нем. / И. Шумпетер. – М. : Прогресс, 1982. – 455 с

References

1. Voronkova, V. H. (2008) Teoretychni zasady upravlinnia innovatsiinym protsesom v Ukraini [Theoretical landscapes of management of innovation processes in Ukraine]. *Visnyk Nats. un-tu „Lvivska politekhnikha” “Problemy ekonomiky ta upravlinnia”*, no. 628, pp. 417-423.

2. Illiashenko, S. M. (2010) Innovatsiyni menedzhment : pidruchnyk [Innovation Management: Textbook]. Sumy : VTD – Universytetska knyha. (in Ukrainian)
3. Peresada, A. A. (2002) Upravlinnia investytsiynym protsesom [Management of investment process]. Kyiv: Libra. (in Ukrainian)
4. Porter, M. (1993) Mezhdunarodnaya konkurenciya [International competition]. Moscow: Progress. (in Russian)
5. Andrushkiv, B. M., Kyrych, N. B., Melnyk, L. M., Pohaidak, O. B., Sherstiuk, R. P. & Spivak, S. M. Herminatyvnyi rozvytok – alternatyva stalosti (Alhorytm formuvannia orhanizatsiynykh pidkhodiv do zabezpechennia herminatyvnoho rozvytku suspilstva) [Hermitic development - an alternative to constancy (Algorithm for the formation of organizational approaches to ensuring the germinal development of society)]. Sotsialno-ekonomichni rozvytok rehioniv v konteksti mizhnarodnoi intehtratsii, vol. 27 (15), pp. 37-48.
6. Shumpeter, I. (1982) Teoriya ekonomicheskogo razvitiya (Issledovaniya predprinimatelskoy pribyli, kapitala, protsentov i tsiklov konyunktury) [The theory of economic development (Research of entrepreneurial profit, capital, interest and cycles of the conjuncture)]. Moscow: Progress. (in Russian)

© 2018 Socio-Economic Problems and the State. All rights reserved.
 This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.
 You are free to:
 Share — copy and redistribute the material in any medium or format Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.
 The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.
 Under the following terms:
 Attribution — You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made.
 You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.
 No additional restrictions
 You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Socio-Economic Problems and the State (ISSN: 2223-3822) is published by Academy of Social Management (ASM) and Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University (TNTU), Ukraine, Europe.

Publishing with SEPS ensures:

- Immediate, universal access to your article on publication
- High visibility and discoverability via the SEPS website
- Rapid publication
- Guaranteed legacy preservation of your article
- Discounts and waivers for authors in developing regions

Submit your manuscript to a SEPS journal at <http://sepd.tntu.edu.ua>

